ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 11.10.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

135

Vládne nariadenie

zo dňa 26. septembra 1950

o organizácii ochrany pred požiarmi a inými živelnými pohromami.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 14 ods. 1 zákona č. 62/1950 Sb., o ochrane pred požiarmi a inými živelnými pohromami (ďalej len „zákon“):

Diel I.
Súčinnosť obyvateľstva.

Osobná pomoc.

§ 1.
Všeobecné ustanovenie.

(1) Všetci občania Československej republiky sú povinní v záujme celku poskytovať podľa svojich síl osobnú pomoc pri zamedzovaní a zdolávaní požiarov, ako vyplýva z ďalších ustanovení tohto nariadenia.

(2) Rovnakú povinnosť majú aj cudzinci, pokiaľ im neprislúcha právo exteritoriality.

(3) Ministerstvo vnútra určí vyhláškou v príslušnom úradnom liste, ktoré osoby sú so zreteľom na svoj zdravotný stav, povolanie alebo iné dôležité záujmy spoločnosti oslobodené od výkonu osobnej pomoci na účely požiarnej ochrany (§§ 2 a 3).

§ 2.
Povinnosť hlásiť požiar.

(1) Každý, kto spozoruje vznik požiaru, ktorý môže sám ihneď uhasiť, je povinný tak bezodkladne urobiť. Ak to nie je možné, je povinný urobiť bezodkladne poplach a oznámiť to tak, aby hasičstvo mohlo čo najskôr zakročiť. Túto povinnosť má i ten, komu bol vznik požiaru oznámený osobou, ktorá nemôže pre vážne prekážky sama hlásenie urobiť, alebo ten, kto môže požiar hlásiť rýchlejšie než osoba, ktorá požiar spozorovala.

(2) Na hlásenie požiaru možno použiť všetky vhodné prostriedky. Ich držitelia sú povinní dať ich na bezodplatné použitie a poprípade poskytnúť aj ich obsluhu.

§ 3.
Osobná pomoc pri zásahu alebo cvičení hasičstva.

(1) Každý je povinný na vyzvanie miestneho národného výboru alebo veliteľa hasičstva (§ 19) pomáhať osobne pri zásahu hasičstva. Na účely cvičenia hasičstva môže miestny národný výbor uložiť povinnosť osobne pomáhať len vtedy, ak to vyžaduje všeobecný záujem.

(2) K osobnej pomoci náleží i služba v hasičstve, na ktorú bol niekto povolaný podľa § 9 zákona (napr. služba v hasičskej žatevnej hliadke).

Vecná pomoc.

§ 4.

(1) Každý je povinný na vyzvanie miestneho národného výboru alebo veliteľa hasičstva (§ 19) dať na účely zásahu hasičstva na použitie dopravné prostriedky, pohonné hmoty a iné potrebné prostriedky, ktoré má u seba, najmä hasičské náradie, ako aj zásoby a zdroje vody. Na účely cvičenia hasičstva môže miestny národný výbor uložiť takúto povinnosť len vtedy, ak to vyžaduje všeobecný záujem.

(2) O hlásení služobných zpráv z miesta zásahu platí obdobne ustanovenie § 2 ods. 2.

§ 5.

(1) Každý, kto nakladá s nehnuteľnosťami požiarom postihnutými alebo priamo ohrozenými, je povinný dovoliť prístup na pozemky a do budov na ten účel, aby sa použily na vykonanie úkonov nariadených na zamedzenie alebo zdolanie požiaru alebo na vykonanie nariadených záchranných prác.

(2) Osoby uvedené v predchádzajúcom odseku sú povinné trpieť opatrenia, ktoré miestny národný výbor alebo veliteľ hasičstva (§ 19) nariadil ako potrebné pre úspešné zdolanie požiaru alebo na zamedzenie jeho šírenia alebo v záujme úspešného vykonania záchranných prác, najmä vypratanie pozemkov, odstránenie objektov alebo ich častí, ohrád alebo kultúr.

(3) Povinnosti uvedené v predchádzajúcich odsekoch má aj ten, kto nakladá s okolnými nehnuteľnosťami, pokiaľ je to potrebné na účelný zásah hasičstva.

(4) Ak to vyžaduje všeobecný záujem, môže miestny národný výbor uložiť každému, kto nakladá s nehnuteľnosťou, aby dovolil hasičstvu na účely cvičenia prístup na pozemky a do budov.

(5) Zásah hasičstva vo vojenských objektoch, v objektoch dôležitých pre obranu vlasti alebo s hľadiska národnej bezpečnosti a v železničných objektoch, ako aj ich použitie na účely zásahu alebo cvičenia hasičstva, upraví Ministerstvo vnútra smernicami.

§ 6.

Každý, kto nakladá s nehnuteľnosťou, je povinný urobiť na nej, poprípade na veciach, ktoré na nej sú, opatrenia uložené miestnym národným výborom na zamedzenie požiaru svojím nákladom, pokiaľ podľa platných predpisov nie je povinný uhradzovať také náklady niekto iný. Predpisy o výstavbe obcí, najmä o povinnej úprave stavieb, zostávajú nedotknuté.

Diel II.
Úlohy národných výborov.

§ 7.
Zamedzovanie a zdolávanie požiarov.

(1) Úlohou miestnych národných výborov v odbore požiarnej ochrany je, aby vo svojom obvode sa staraly o zamedzenie vzniku požiarov a zabezpečovaly ich zdolávanie hasičstvom za širokej súčinnosti obyvateľstva.

(2) Miestne národné výbory robia preto predovšetkým všetky potrebné opatrenia, aby príčiny požiarov boly odstránené a nanovo nevznikaly. Na ten účel spolupracujú najmä s hasičskými organizáciami a s Československou poisťovňou, národným podnikom.

(3) Obdobné úlohy majú aj okresné a krajské národné výbory vo svojich obvodoch, pokiaľ nejde o úlohy, ktoré môžu vykonávať podriadené národné výbory svojimi silami a prostriedkami.

(4) Spôsob súčinnosti národných výborov s Československou poisťovňou, národným podnikom, upraví Ministerstvo vnútra smernicami.

§ 8.
Požiarne prehliadky.

(1) Na odstránenie príčin vzniku požiaru vykonávajú miestne národné výbory podľa potreby, najmenej však raz ročne, prehliadky pozemkov, stavieb a zariadení vo svojom obvode, aby zistily, či sú zachovávané všetky predpisy a opatrenia smerujúce na zamedzenie požiarov. Zároveň robia opatrenia na odstránenie zistených závad a dohliadajú na ich vykonávanie.

(2) Podrobnosti o konaní prehliadok podľa odseku 1, odstránení zistených závad, plánovaní materiálovej potreby, uvoľnení potrebného materiálu a o dohľade upraví Ministerstvo vnútra vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

§ 9.
Obstarávanie vecných prostriedkov požiarnej ochrany.

(1) Miestne národné výbory obstarávajú a udržujú výzbroj a výstroj potrebné pre ich verejné hasičstvo (§ 11 ods. 2) na zamedzovanie a zdolávanie požiarov, ako aj na výcvik hasičstva, zriaďujú a udržujú hasičské poplachové zariadenia, hasičské zbrojnice, požiarne stanice a iné potrebné miestnosti, ako aj zariadenia na obstarávanie vody.

(2) Nehnuteľnosti a zariadenia slúžiace požiarnej ochrane nemožno bez súhlasu nadriadeného orgánu odnímať ich účelu ani používať na iné účely. Podrobnosti upraví Ministerstvo vnútra smernicami.

§ 10.
Vzájomná pomoc.

(1) Miestne národné výbory sú pri plnení úloh požiarnej ochrany povinné poskytovať si vzájomnú pomoc.

(2) Vzájomná pomoc verejných hasičstiev je bezodplatná. Spôsob a druh poskytovania vzájomnej pomoci upraví Ministerstvo vnútra smernicami.

(3) Ak nemôže miestny národný výbor zdolať požiar alebo zamedziť jeho rozšírenie vlastnými prostriedkami ani pomocou poskytnutou podľa odseku 1, obrátiť sa o pomoc na národný výbor bezprostredne nadriadený, ktorý zariadi poskytnutie pomoci.

Diel III.
Organizácia hasičstva a jeho činnosť.

§ 11.
Druhy hasičstiev.

(1) Pri vykonávaní požiarnej ochrany používajú národné výbory hasičstvo ako svoj výkonný orgán.

(2) Hasičstvo národného výboru (verejné hasičstvo) i závodné hasičstvo je jednak dobrovoľné, jednak z povolania.

(3) Služba v hasičstve je zásadne dobrovoľná, výnimočne povinná (§ 17).

(4) Počet príslušníkov hasičstva a jeho technické vystrojenie musí byť úmerné potrebám požiarnej ochrany.

(5) Podrobnosti o organizácii verejného a závodného hasičstva, o počte jeho príslušníkov, jeho vystrojení a jeho činnosti upraví Ministerstvo vnútra smernicami.

§ 12.
Kto môže byť príslušníkom hasičstva.

(1) Príslušníkmi hasičstva môžu byť zásadne len občania Československej republiky a osoby za nich považované vo veku od 17 do 60 rokov, ak sú oddaní ľudovodemokratickému zriadeniu a spôsobilí telesne a duševne na výkon hasičskej služby.

(2) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže okresný národný výbor povoliť, aby sa stali príslušníkmi hasičstva osoby medzi 16. a 17. rokom a medzi 60. a 65. rokom, ako aj cudzinci.

(3) Príslušníkom hasičstva má byť predovšetkým ten, kto býva v obvode národného výboru alebo v blízkosti závodu, o hasičstvo ktorého ide.

(4) Veliteľ hasičstva preukáže pred svojím ustanovením svoju spôsobilosť odbornou skúškou podľa smerníc Ministerstva vnútra.

(5) Ak neplní príslušník hasičstva riadne svoje povinnosti, môže ho kedykoľvek z hasičstva odvolať národný výbor, o hasičstvo ktorého ide. Ak ide o príslušníka závodného hasičstva, môže tak urobiť okresný národný výbor po predchádzajúcom vypočutí vedenia podniku.

§ 13.
Verejné hasičstvo dobrovoľné.

(1) V každej obci, v ktorej nie je dostačujúce verejné hasičstvo z povolania, zriadi miestny národný výbor verejné hasičstvo dobrovoľné, ktoré aj doplňuje. Podrobnosti, najmä pokiaľ ide o súčinnosť s miestnym hasičským spolkom, upraví Ministerstvo vnútra smernicami (§ 11 ods. 5).

(2) Zriadenie a doplnenie verejného dobrovoľného hasičstva miestny národný výbor vyhlási spôsobom v mieste obvyklým a oznámi nadriadenému orgánu.

§ 14.
Verejné hasičstvo z povolania.

(1) V obci s viac než 50.000 obyvateľmi zriadi miestny národný výbor so súhlasom nadriadeného orgánu verejné hasičstvo z povolania. V obci s menším počtom obyvateľov zriadi miestny národný výbor verejné hasičstvo z povolania, ak to určí nadriadený krajský národný výbor. Veliteľa verejného hasičstva z povolania ustanovuje miestny národný výbor a potvrdzuje nadriadený orgán.

(2) Okresné a krajské národné výbory poveria spôsobilé hasičstvo vo svojom obvode, aby poskytovalo pomoc v prípadoch uvedených v § 10 ods. 3.

§ 15.
Poverenie verejného hasičstva úlohami v iných obciach.

Ak to vyžaduje záujem požiarnej ochrany, môže nadriadený orgán poveriť na to spôsobilé verejné hasičstvo, aby konalo svoje úlohy i mimo obvodu svojho národného výboru v obciach, v ktorých nie je verejné hasičstvo. V týchto obciach zriadia však miestne národné výbory aspoň verejné dobrovoľné hasičské hliadky, úmerné potrebám miestnej požiarnej ochrany. Podrobnosti upraví Ministerstvo vnútra smernicami.

§ 16.
Závodné hasičstvo.

(1) Vykonávanie požiarnej ochrany závodu náleží predovšetkým závodnému hasičstvu, a to i v čase mimo prevádzky závodu.

(2) Okresný národný výbor určí, v ktorom závode sa má zriadiť závodné hasičstvo dobrovoľné alebo z povolania alebo oboje a s akým počtom príslušníkov. Pritom sa spravuje smernicami Ministerstva vnútra a postupuje v súčinnosti s vedením podniku. Tieto smernice upravia aj použitie závodného hasičstva mimo závodu.

(3) Závodné hasičstvo sa zriaďuje a doplňuje zo zamestnancov závodu.

(4) Veliteľa a príslušníkov závodného hasičstva ustanovuje vedenie podniku a potvrdzuje okresný národný výbor.

§ 17.
Povolanie na službu v hasičstve.

(1) Ak nestačí verejné alebo závodné hasičstvo (§§ 13 až 16) na svoje úlohy, doplní sa osobami povolanými na službu v hasičstve. Hasičstvo doplňuje miestny národný výbor, a to pokiaľ ide o závodné hasičstvo, v súčinnosti s vedením podniku.

(2) Ak nie je možné v obci zriadiť verejné dobrovoľné hasičstvo (§ 13) alebo verejnú dobrovoľnú hasičskú hliadku (§ 15), zriadi miestny národný výbor, ak to vyžaduje záujem požiarnej ochrany v obci, verejné hasičstvo složené z osôb povolaných na službu v hasičstve, ktoré sa aj takto doplňuje.

(3) Ak nemožno v závode zriadiť závodné hasičstvo podľa § 16, povolá miestny národný výbor v súčinnosti s vedením podniku predovšetkým zamestnancov závodu na službu v závodnom hasičstve, ktoré sa aj takto doplňuje.

(4) Na službu v hasičstve môže miestny národný výbor povolať výmerom len osoby vo veku od 17 do 60 rokov, ktoré vyhovujú ostatným podmienkam uvedeným v § 12.

(5) Na doplnenie alebo na zriadenie hasičstva podľa predchádzajúcich odsekov je potrebné schválenie nadriadeného orgánu.

§ 18.
Vzájomný pomer a vedenie hasičstiev.

Technické vedenie zásahu hasičstva pri lesných požiaroch, při požiaroch vo výrobe, doprave a pri spoločnom zásahu hasičstiev, ako aj vzájomný pomer medzi hasičstvami upraví Ministerstvo vnútra vyhláškou v príslušnom úradnom liste. Najmä určí, kedy technické vedenie zásahu hasičstva prislúcha zodpovedným zamestnancom alebo orgánom v dotyčnom odbore.

Diel IV.
Právne postavenie príslušníkov hasičstva.

§ 19.
Právomoc veliteľa hasičstva.

Veliteľ verejného i závodného hasičstva je pri zásahu hasičstva ako orgán národného výboru oprávnený robiť v odbore požiarnej ochrany opatrenia prislúchajúce inak tomuto národnému výboru.

§ 20.
Práva a povinnosti členov hasičstva.

(1) Príslušníci hasičstva požívajú pri výkone služby ochranu verejného činiteľa. Môžu pri výkone služby nariadiť, aby z miesta zásahu sa vzdialily osoby tam nežiadúce alebo aby sa tieto osoby počas zásahu podrobily niektorým obmedzeniam, potrebným na úspešné vykonanie zásahu.

(2) Príslušníci hasičstva sú povinní účastniť sa výcviku (cvičenia a školenia) v miere potrebnej pre riadne plnenie svojich úloh.

(3) Služobný a disciplinárny poriadok pre príslušníkov hasičstva a smernice o školení hasičstva vydá Ministerstvo vnútra vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

Diel V.
Hasičské organizácie.

§ 21.

(1) Na zabezpečenie požiarnej ochrany sdružuje sa obyvateľstvo v hasičských spolkoch.

(2) Účelom hasičského spolku je predovšetkým jeho súčinnosť s národnými výbormi a inými orgánmi verejnej správy v odbore požiarnej ochrany na poli výchovy členov aj ostatného obyvateľstva v boji proti požiarom a iným živelným pohromám alebo nehodám i podpora činnosti všeobecne záchrannej a zdravotne samaritánskej.

(3) Stanovy hasičského spolku musia byť v shode so vzornými stanovami schválenými Ministerstvom vnútra. Určujú aj orgány, ktoré sú zodpovedné národnému výboru za vykonávanie úloh v odbore požiarnej ochrany (§ 2 ods. 4 zákona).

(4) Ak nie je v obci hasičský spolok, urobí miestny národný výbor opatrenie na jeho utvorenie.

Diel VI.
Spoločné a záverečné ustanovenia.

§ 22.

Čo platí podľa tohto nariadenia o požiaroch a požiarnej ochrane, platí obdobne o iných živelných pohromách, ako aj o nehodách a ochrane pred nimi.

§ 23.

Vyhlášky a smernice podľa tohto nariadenia vydá Ministerstvo vnútra po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

§ 24.

Pracovné a platové pomery príslušníkov verejného hasičstva z povolania sa spravujú predpismi platnými pre štátnych zamestnancov.

§ 25.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 30. dňa po vyhlásení; vykoná ho minister vnútra po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.